

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ПОГОДЖЕНО

на засіданні вченої ради
факультету історії, педагогіки
та психології
протокол № 4 від «19» квітня 2024 р.

Заступник голови
вченої ради

 Андрій ЗИМЯНСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні приймальної комісії
протокол № 4 від «19»
квітня 2024 року

Голова приймальної комісії

 Валентина БОДАК

Схвалено на засіданні кафедри
загальної педагогіки та дошкільної освіти
протокол № 6 від «18» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри Тетяна ПАНТЮК

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання для здобуття ступеня **доктора філософії**

за спеціальністю **011 «ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»**

на основі ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Дрогобич, 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст програми для складання вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» передбачає виявлення рівня володіння майбутніми здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здобутків світової цивілізації у галузі педагогічної науки із урахуванням надбань української педагогічної думки та шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу; виявлення розуміння генези базових педагогічних категорій, володіння основами теорії навчання, виховання та управління освітнім закладом, сучасними педагогічними технологіями, методологією та методикою науково-педагогічних досліджень.

Майбутній здобувач ступеня доктора філософії повинен знати: історію розвитку педагогіки, структуру та функції навчальної дисципліни, бути ознайомленим із основними педагогічними концепціями, підходами та поглядами вітчизняних і зарубіжних вчених щодо проблем освіти й виховання; предмет навчальної дисципліни: закони і закономірності, принципи, концепції та перспективи розвитку педагогіки як науки і навчальної дисципліни; тенденції та перспективи розвитку освіти в Україні та у розвинутих зарубіжних країнах; особливості пізнавальних процесів, шляхів забезпечення успішного виховання, навчання і розвитку особистості; нормативні та законодавчі документи про освіту.

Майбутній здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем повинен вміти: послідовно і систематично розвивати уміння аналізувати вплив історичних, культурних, філософських, психологічних, економічних, соціальних чинників і підходів на специфіку формування вищої освіти в різних країнах світу; вільно оперувати педагогічними знаннями, використовувати досвід сучасного викладання педагогіки та інших дисциплін; визначати завдання педагогічної науки відповідно до замовлення суспільства у сфері освіти; застосовувати теоретичні й емпіричні методи педагогічного дослідження; практично використовувати методи створення навчальних планів і робочих програм у закладі вищої освіти, враховувати динаміку та тенденції розвитку змісту освіти; правильно обирати та застосовувати методи і методики науково-педагогічних досліджень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Педагогіка як наука. Особистість педагога.

Предмет і завдання педагогічної науки. Виховання як суспільно-педагогічне та соціально-особистісне явище. Основні категорії педагогіки: виховання, навчання, освіта, розвиток. Основні етапи розвитку педагогіки.

Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками (психологією, фізіологією, соціологією, філософією, медичними науками, літературою, історією тощо). Складові професійної підготовки педагога в педагогічному виші. Проблема професійної придатності педагога. Педагогічні здібності. Педагогічне спілкування. Стили педагогічного спілкування. Чинники підтримки професійного рівня педагога. Кваліфікаційні характеристики педагогічних працівників. Професійні якості та обов'язки педагога.

Завдання, методологія і методи педагогічних досліджень

Місце наукових досліджень у вирішенні завдань педагогіки. Складові елементи дослідження (об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методика, отримання і аналіз наукових фактів, впровадження в практику результатів дослідження). Принципи проведення наукових досліджень (цілісність, комплексне використання методів, об'єктивність, історизм, ефективність тощо).

Основні рівні педагогічних досліджень: методологічний, теоретичний, емпіричний.

Методи науково-педагогічних досліджень. Теоретичні методи дослідження (аналізі синтез, індукція і дедукція, аналогія, узагальнення тощо). Емпіричні методи дослідження (психолого-педагогічні спостереження, констатувальний та перетворювальний експеримент, тестування, анкетування, інтерв'ю, бесіди, вивчення продукції діяльності учнів, вивчення документації, статистичний аналіз педагогічних явищ тощо).

Етапи наукового дослідження: визначення проблеми, вивчення стану проблеми в літературі, аналіз шкільної практики, формулювання гіпотези, проведення експериментальної роботи, вивчення передового досвіду, узагальнення результатів, оформлення і впровадження результатів дослідження.

Соціальне замовлення і вибір стратегії освіти

Загальна мета сучасної української освіти та виховання. Соціально-економічні перетворення і духовно-культурні процеси в суспільстві. Кризові явища в освіті. Демократичні перетворення в освіті. Школа і сім'я на шляху реалізації завдань сучасної освіти і виховання. Пошук стратегії сучасної української освіти. Орієнтири сучасної української освіти. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст. Інтеграція української освіти у європейський освітній простір.

Основні тенденції розвитку освіти в найбільш розвинутих державах світу. Зростання ролі освіти в умовах науково-технічного прогресу. Диференціація навчання. Відродження національної системи виховання в період перебудови і будівництва незалежної держави. Створення концепції національної школи. Закон України "Про освіту", "Про вищу освіту". Утвердження демократичних державно-громадських засад освіти й виховання молоді. Пріоритети розвитку освіти України в XXI ст.

Система освіти в Україні

Поняття про систему освіти в Україні. Стратегічні завдання та пріоритетні напрямки реформування освіти в Україні. Принципи побудови системи освіти в Україні.

Структура системи освіти в Україні: дошкільна освіта, повні загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта,

фахова перед вища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

Демократизація структури освіти. Демократизація управління освітою. Демократизація освітнього процесу та змісту освіти. Пріоритети української освіти.

Реформування структури навчально-виховного процесу.

Складові структури навчального процесу. Учень як суб'єкт діяльності та його орієнтація на предмет. Вчитель як суб'єкт організації навчального процесу (вчитель – «актор» і вчитель – «режисер»). Суб'єктно-суб'єктні стосунки як втілення педагогіки співробітництва. Трактують ідеї педагогічного партнерства у творчості педагогів минулого (Ж.-Ж. Руссо, К. Ушинський, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський та ін.).

Інформативний (навчальний) аспект діяльності учня на уроці.

Інформація як базовий компонент навчально-виховного процесу. Інформованість як передумова життєдіяльності людини. Культ інформації і його походження. Проблема інформативного перевантаження учнів у школі. Інформативне перевантаження учнів як чинник сповільнення їх розвитку. Прагматичний погляд на кількість і якість пропонованої учням інформації. Функція інформативних технологій в сучасній освіті. Інформація в концепції сучасних європейських шкіл.

Процес засвоєння інформації.

Роль пам'яті у засвоєнні інформації. Знання, уміння, навички як рівні засвоєння інформації. Основні етапи засвоєння інформації: сприймання, осмислення, запам'ятовування. Психологічні передумови успішного формування навичок. Функції вчителя у відборі інформації та керівництва пізнавальною діяльністю.

Розвиток особистості як педагогічна проблема.

Поняття «розвитку» особистості. Розвиток як удосконалення психічних, духовних, соціальних і фізичних функцій людини. Розвиток як «продукт» пізнавальної і перетворювальної діяльності. Функції вчителя як організатора сприятливих умов розвитку учня. Участь в діяльності функцій людини на межі їх можливостей як умова їх удосконалення.

Навчальна задача. Чотири рівні навчальних задач. Процес розв'язання навчальних задач і його поетапна структура. Сучасне навчання в школі та його розвиваючі можливості. 12-бальна шкала оцінювання та її орієнтації на задачну структуру навчання і атестації учня.

Принципи навчання.

Поняття про дидактичний принцип як категорію історичну. Традиційне трактування дидактичних принципів. Принципи науковості, систематичності, виховного навчання, зв'язку з життям, природовідповідності, індивідуалізації, активності, наочності (за Г. Ващенко).

Дидактичні принципи, що впливають з сучасного педагогічного замовлення. Принцип демократизації навчально-виховного процесу, сутність та шляхи реалізації. Принцип орієнтації на самостійну творчу діяльність учня.

Зміст освіти.

Поняття про зміст освіти. Суб'єктивні та об'єктивні фактори, що визначають зміст освіти. Інформативний та діяльнісний компоненти змісту освіти. Втілення змісту освіти у навчальних планах, програмах, підручниках. Вимоги щодо пропонованої учням інформації, її українознавча орієнтація, гуманізація та гуманітаризація змісту освіти.

Демократизація змісту освіти. Проблема вибору предметів. Профільне навчання. Комп'ютеризація і зміст освіти.

Форми навчання. Урок як основна форма навчання. Позаурочні форми навчання.

Поняття про форми навчання. Класно-урочна система: історія виникнення (Я.А. Коменський та ін.); перспективи її розвитку в контексті ідеї розширення вибору предметів та пріоритетної уваги до розвитку дитини.

Основні дидактичні вимоги до побудови сучасного уроку. Інтелектуалізація навчальної діяльності учня на уроці та проблема типології уроків.

Різноманітність позаурочних форм навчання. Навчальні екскурсії, методика їх проведення. Організація і методика проведення факультативних занять, гуртків, семінарів, практикумів. Домашня навчальна робота та передумови її успішної організації.

Форми діяльності вчителя та учня на уроці.

Традиційні форми діяльності вчителя та учнів на уроці як реалізація їх суб'єктно-об'єктних стосунків («вчитель (суб'єкт) – учень (об'єкт)»). Негативні особливості фронтальної діяльності вчителя (екстенсивність, інформативна орієнтація, авторитарність, проблема дисципліни, руйнування мотивації тощо).

Організована вчителем самостійна діяльність учня як спосіб його повноцінної самореалізації. Форми самостійної діяльності. Індивідуально-масове вирішення навчальних задач. Робота в парах. Робота в групах. Технологічні функції вчителя.

Методи і засоби навчання та контроль на уроці.

Поняття про методи діяльності вчителя і учня та сфери їх застосування. Методи пізнавальної, репродуктивної, конструктивно-варіативної і творчої діяльності учнів на уроці. Методи діяльності вчителя як організатора діяльності учнів.

Засоби навчання та перегляд їх функції в контексті реформи освіти. Комп'ютеризація школи.

Методи контролю і самоконтролю учнів у процесі навчання. Поточний, періодичний і підсумковий контроль. 12-бальна шкала оцінювання (орієнтація на компетенцію учня, оцінка досягнень, виключення негативної оцінки тощо).

Передумови успішної діяльності учнів на уроці.

Мотивація діяльності вчителя та учнів. Джерела мотивації навчання. Диференціація та індивідуалізація навчання. Види диференціації, їх переваги та недоліки. Педагогічне значення контролю та оцінювання. Мотиваційна роль оцінювання в контексті нової концепції освіти. Організаційні особливості уроку. Психологічний клімат на уроці.

Цінності сучасного українського виховання.

Цінності як орієнтир духовного самовизначення суспільства. Способи опредмечення цінностей. Система цінностей сучасного українського виховання. Гармонія ієрархії цінностей. Система вартостей в українській виховній традиції.

Система цінностей і структура змісту виховання. Моральне виховання. Національне виховання. Громадянське виховання. Сімейне виховання. Виховання характеру.

Методи виховання і самовиховання.

Загальне поняття про методи виховання. Навчання вартостей. Метод переорієнтації зусиль у сімейному і шкільному вихованні. Виховання прикладом і на прикладі. Інші традиційні методи виховання (методи сугестії, приучування, переконування, схвалення і осудження). Методи духовного самовиховання.

Інститути та чинники виховання і самовиховання. Спілкування як чинник виховання. Навчання і його виховні можливості.

Позаурочна діяльність як чинник виховання.

Українознавство та його виховне значення. Проблема викладання релігії в школі.

Праця як чинник виховання. Виховна функція мистецтва.

Дитячі та молодіжні громадські організації. Виховання в спільноті.

Класний керівник як організатор позаурочної діяльності дітей.

Завдання та основні функції класного керівника. Вивчення учнів та індивідуальна робота з ними. Виховна робота з класом. Етична бесіда.

Робота з батьками та громадськістю. Підготовка і проведення батьківських зборів.

Планування та облік позаурочної діяльності.

Наукові основи управління школою

Наукові основи управління школою: поняття “управління”, “керівництво”, “організація”.

Принципи управління школою: науково-практичний характер діяльності керівників школи, демократичний характер управління, заохочення творчої ініціативи колективу, піклування про вчителя тощо.

Управління навчально-виховною роботою школи. Основні напрями демократизації управління школою в сучасних умовах. Шкільна конференція, її склад та повноваження; рада школи та її функції; педагогічна рада школи.

Методична робота в школі і атестація педагогічного персоналу

Напрямки методичної роботи в школі. Зміст методичної роботи. Форми методичної роботи. Методичні об'єднання. Підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Наукова організація педагогічної праці. Організація внутрішкільного контролю.

Педагогічні технології

Історія виникнення педагогічної технології. Еволюція поняття “педагогічна технологія”. Індивідуальність викладача та педагогічні технології.

Концептуальні положення систем розвивального навчання Л. Виготського, Л. Занкова, В. Давидова, Д. Ельконіна.

Технологія вільного виховання М. Монтесорі. Вальдорфська педагогіка. Школа успіху і радості С. Френе. «Школа для життя, через життя» Ж.-О. Декролі. «Школа діалогу культур» В. Біблера. Загальні засади технології П. Петерсена. Метод проєктів.

Нові інформаційні технології в освіті.

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Зародження педагогічної думки на ранніх етапах розвитку людства. Виховання і школа в античному світі.

Зародження освіти і виховання у світовій цивілізації. Ступені розвитку виховання в первіснообщинному суспільстві. Історія виникнення організованих форм виховання. Виховання в первісному і рабовласницькому суспільствах.

Система виховання у давніх державах (країни Стародавнього Сходу та Середземномор'я, Древня Греція, Стародавній Рим). Проблеми виховання та формування людської особистості у працях античних мислителів (Сократ, Платон, Аристотель, Демокріт, Квінтіліан).

Виховання і школа в епоху Середньовіччя та Відродження.

Система середньовічних шкіл, зміст навчання в них. Система лицарського виховання.

Виникнення освіти для дівчат. Організація і розвиток університетів, їх роль у розвитку світової освіти та культури.

Школа і педагогічна думка епохи Відродження. Виховні концепції Ренесансу.

Освітні ідеї представників гуманістичної педагогіки (Ф. Рабле, М. Монтень). Питання освіти і виховання у працях соціалістів-утопістів (Т. Мор, Т. Кампанелла).

Розвиток школи і зародження педагогічної думки в Київській Русі (IX – XIV ст.)

Традиційні засади виховання у Київській Русі. Духовна культура найдавнішого населення України. Роль писемності, вірувань, побуту й обрядів у системі виховання східних слов'ян.

Вплив християнства на розвиток освіти. Виникнення перших шкіл, зміст та організація навчання в них. Жіноча освіта. Навчальні книги в школах Київської Русі.

Освіта в Галицько-Волинському князівстві. Педагогічні пам'ятки княжої доби.

Українська освіта в епоху національного Відродження (XV – XVII ст.)

Виникнення і розвиток братських шкіл. Книгодрукування в Україні. Передумови виникнення вищої освіти в Україні. Роль Острозької і Києво-Могилянської академії у розвитку освіти.

Освіта за часів козаччини. Діяльність козацьких шкіл. Система виховання лицаря-козака. Перші українські вчені Павло Русин та Юрій Дрогобич.

Зародження і розвиток педагогіки нового часу. Я.А. Коменський – фундатор наукової педагогіки.

Ян Амос Коменський – основоположник педагогіки як самостійної галузі науки. Життя, діяльність та світогляд педагога. Вікова періодизація розвитку дітей та система шкіл. Обґрунтування класно-урочної системи та принципів навчання. Я. Коменський про моральне виховання, дисципліну та вимоги до вчителя. Педагогічна спадщина Я. Коменського і актуальні проблеми сучасної школи.

Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки і практики (XVII – початок XVIII ст.)

Англійська школа і педагогіка XVII – XVIII ст. Педагогічна концепція Дж. Локка. Мета і завдання виховання. Зміст освіти, методи роботи з дітьми. Принципи морального виховання Дж. Локка.

Розвиток французької школи і педагогічної думки XVII – XVIII ст. Початкова, середня і вища школа Франції.

Педагогічна система Ж.-Ж. Руссо. Вікова періодизація і система вільного виховання Ж.-Ж. Руссо. Роль праці у вихованні і житті людини. Вплив ідей Дж. Локка і Ж.-Ж. Руссо на європейську педагогічну думку.

Освіта і педагогічна думка в Україні XVIII ст. Педагогічні ідеї Г. Сковороди.

Освіта України у XVIII ст. Створення колегіумів. Посилення наступу царизму на українську національну школу. Освіта в Галичині та Буковині. Роль Харківського і Київського університетів у розвитку освіти. Станово-дворянські навчальні заклади.

Освітня діяльність Г. Сковороди. Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди. Ідея народності та природовідповідності виховання Г. Сковороди. Г. Сковорода про розумове, моральне та трудове виховання дітей.

Розвиток зарубіжної педагогічної думки XVIII – першої половини XIX ст. Педагогіка Й. Песталоцці, А. Дістервега.

Освітня діяльність Й. Песталоцці. Теорія елементарної освіти. Дидактика і методика початкового навчання. Й. Песталоцці про вчителя.

Громадсько-педагогічна діяльність А. Дістервега. дидактичні правила розвиваючого, виховуючого і освітнього навчання. Вимоги до вчителя.

Педагогічні ідеї соціалістів-утопістів (А. Сен-Сімона, Р. Оуена).

Школа і педагогічна думка в Україні у першій половині XIX ст.

Загальна характеристика освіти в Україні у першій половині XIX ст. Статут 1804 року. Створення мережі початкових та середніх шкіл. Просвітницька діяльність „Руської трійці” (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький).

Освітня діяльність та педагогічні погляди О. Духновича.

Освітня програма та культурно-просвітницька діяльність Кирило-Мефодіївського товариства (Т. Шевченко, П. Куліш, М. Костомаров). Т. Шевченко – борець за народну освіту.

Педагогічна система К. Ушинського.

Життя і педагогічна діяльність педагога. Антропоцентризм як провідна ідея творчості К.Ушинського. Ідея гармонійного розвитку людини. Суть та основна мета національного виховання. Роль рідної мови у вихованні і навчанні. Навчальні книги. Проблема вчителя та його підготовки. Ідеї К. Ушинського та відродження національної школи.

Ідеї національної освіти й виховання в Україні (друга половина XIX ст.)

Освітні реформи 60 – 70-х рр. XIX ст. Вища школа в Україні. Громадсько-педагогічні рухи. Освітня діяльність та погляди М. Пирогова, М. Драгоманова та ін. Полікультурність - головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.

Школа на західноукраїнських землях. Шкільний закон 1869 року. Освіта в Галичині, Буковині та Закарпатті.

Реформаторська педагогіка зарубіжних країн у кінці XIX ст. – перша половина XX ст.

Напрямки в педагогіці цього періоду. Педагогіка Г. Спенсера. Організація нових шкіл. Теорія вільного виховання. Теорія трудової школи Г. Кершенштайнера. Експериментальна педагогіка.

Реформаторська педагогіка (педагогіка вільного виховання, педагогіка особистості, експериментальна педагогіка). Прагматична педагогіка Д. Дьюї. Гуманістичні засади освіти і виховання. Рух нового виховання (М. Монтессорі, С. Френе). Ідея цілісного виховання Р. Штайнера.

Національна школа і педагогіка в Українській Народній Республіці.

Стан освіти в Україні напередодні революції 1917 року. Справа української мови в земствах та Державній думі. Становище вчителів, їх підготовка. Боротьба за українські кафедри у вищих школах. Освітня політика Центральної Ради, Гетьманату і Директорії та більшовицького уряду УРСР.

І. Огієнко – фундатор українського шкільництва. Просвітницька діяльність М. Грушевського. М. Грушевський про українську мову й українську школу.

Педагогіка XX століття. Основні теорії та концепції.

Розвиток школи і педагогіки в Україні (перша третина XX ст.)

Педагогічна система А. Макаренка.

Педагогічна теорія Г. Ващенко.

Освіта і педагогічна думка в Україні після другої світової війни. Педагогічна система В. Сухомлинського. Питання морального, трудового і естетичного виховання в теорії і

практиці педагога. Етнічні засади родинного виховання. Ідеї становлення вчителя-вихователя. Здобутки і прорахунки в розвитку школи і педагогіки 50-80-х рр. Розвиток педагогіки на зламі XX – XXI ст.

Список рекомендованої літератури

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України : підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К. : Либідь, 2006. 424 с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посібник. К. : ІЗМН, 1998.
3. Бондар В. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. К., 1996. 67 с.
4. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич : "Коло", 2006. 608 с.
5. Вишневський О.І., Кобрій О.М., Чепіль М.М. Теоретичні основи педагогіки. Дрогобич : Видавнича фірма "Відродження", 2001. 268 с.
6. Волкова Н.П. Педагогіка : посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : "Академія", 2001. 576 с.
7. Галузинський Б.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія : навч. посібник. К. : Рад. школа, 1995. 237 с.
8. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. К., 1995. 415 с.
9. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
10. Кемінь В., Невмержицька О. Історія виховання. Том 1. Від найдавніших часів до XVIII ст. : навчально-методичний посібник. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2010. 214 с.
11. Кемінь В., Квас О., Невмержицька О. Історія виховання. Том 2: від XIX ст. до наших днів : навчально-методичний посібник. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. 196 с.
12. Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка XX століття : навч. посібник. Тернопіль, 1994. 290 с.
13. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва : навч. посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Тернопіль, 1996. 436 с.
14. Левківський М.В. Історія педагогіки : навч.-метод. посібник. Житомир: ЖДУ, 2004. 199 с.
15. Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки : навч. посібник / За ред. М.В.Левківського. Харків : „ОВС”, 2002. 240 с.
16. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теорія виховання і навчання : навч. посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Харків, 1997.
17. Луговий В.І. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку. К. : МАУП, 1999. 196 с.
18. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки : навч. посібник. К. : Знання, 2003. 450 с.
19. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина XIX – XX ст.) : Хрестоматія / Упоряд.: Л.Д.Березівська та ін. К. : Науковий світ, 2003. 418 с.
20. Мосіяшенко В.А., Курок О.І., Задорожна Л.В. Історія педагогіки України в особах : навч. посіб. Суми : ВТД „Університетська книга”, 2005. 266 с.
21. Пантук М.П., Пантук Т.І. Опорні схеми з педагогіки. Дидактика. Ключові поняття та терміни. Модуль 1. Дрогобич : „Коло”, 2005. 88 с.
22. Пометун О., Пирожено Л. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання : наук.метод. посібник. К. : Вид-во А.С.К., 2004.
23. Практикум з педагогіки / За ред. О.А.Дубасенюк. К., 1996. С. 26-42.
24. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні: Нариси. К., 1991. 382 с.
25. Сисоєва С.О., Соколова І.В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 308 с.
26. Ступарик Б. Національна школа: витоки, становлення. К. : ІЗМН, 1998. 336 с.
27. Фіцула М.М. Педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : "Академія", 2000. 544 с.

28. Чепіль М., Федорович А. Актуальні проблеми освіти : навч.-метод. посібник. Дрогобич : Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. 124 с.

29. Чепіль М., Федорович А. Історія педагогіки : навчально-методичний посібник. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2009. 68 с.

30. Чепіль М. Основи наукових досліджень : навчально-методичний посібник. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2011. 106 с.

31. Чепіль М., Дудник Н. Педагогічні технології : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2012. 224 с. (Рекомендовано Міністерством освіти і науки як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (лист 1/11-1506 від 22. 02. 2011 р.).

32. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. К. : Академвидав, 2014. 216 с. (Серія «Альма-матер»).

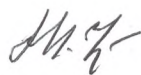
Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань на вступному випробуванні проводиться за шкалою 100-200 балів.

Кількість балів	Вимоги
1-99	отримує вступник, який практично не орієнтується в програмовому матеріалі, дає відповідь з грубими помилками та неточностями, не може дати відповідь на додаткові запитання; педагогічні терміни та поняття у відповіді практично не використовує або ж робить це некоректно, не може навести жодного коректного прикладу.
100	отримує вступник, який дуже погано орієнтується в програмовому матеріалі, дає відповідь з грубими помилками та неточностями, відповідає лише на окремі на додаткові запитання; педагогічні терміни та поняття у відповіді практично не використовує, не може навести жодного коректного прикладу.
110	отримує вступник, який погано орієнтується в програмовому матеріалі, дає відповідь зі значною кількістю помилок та огріхів, нездатен підтверджувати тези прикладами, відповідає на додаткові питання, однак робить це фрагментарно та не завжди коректно, намагається використовувати педагогічну термінологію, однак це йому вдається не завжди коректно.
120	отримує вступник, який загалом фрагментарно орієнтується в програмовому матеріалі, на більшість питань дає неповні відповіді з великою кількістю помилок та неточностей, не може ілюструвати матеріал прикладами, використовує педагогічну термінологію, однак робить це не завжди доцільно та коректно.
130	отримує вступник, який фрагментарно володіє програмовим матеріалом, дає неповні відповіді на основні та додаткові питання, механічно відтворюючи матеріал, не здатний проілюструвати матеріал прикладами, намагається використовувати педагогічну термінологію, однак у процесі відповіді допускає чимало неточностей та помилок.
140	отримує вступник, який загалом володіє програмовим матеріалом, дає відповіді на основні та додаткові питання, однак робить це подекуди несвідомо, механічно відтворюючи матеріал, не здатний проілюструвати матеріал прикладами, намагається використовувати педагогічну термінологію, однак у процесі відповіді допускає чимало неточностей та помилок.
150	отримує вступник, який на достатньому рівні володіє програмовим матеріалом, дає загалом правильні відповіді на основні та додаткові питання, може адекватно, однак схематично, проілюструвати матеріал прикладами, загалом здатний оцінити педагогічні факти та явища, здатний використовувати педагогічну термінологію, однак у процесі відповіді допускає чимало неточностей та помилок.
160	отримує вступник, який на достатньому рівні володіє програмовим матеріалом, дає правильні відповіді на основні та додаткові питання, може адекватно проілюструвати матеріал прикладами, загалом здатний оцінити педагогічні факти та явища, доцільно використовує педагогічну термінологію, однак у процесі відповіді допускає чимало негрубих неточностей та помилок.

170	отримує вступник, який на достатньому рівні володіє програмовим матеріалом, дає правильні відповіді на основні та додаткові питання, загалом може оцінити педагогічні факти та явища, здатний доцільно використовувати педагогічну термінологію, ілюструвати матеріал прикладами, однак у процесі відповіді допускає низку негрубих неточностей та помилок.
180	отримує вступник, який усвідомлено володіє програмовим матеріалом, дає правильні відповіді на основні та додаткові питання, розкриваючи їхній зміст на достатньому рівні; виявляє здатність оцінювати педагогічні факти та явища, доцільно використовує педагогічну термінологію, ілюструє матеріал прикладами, однак, хоча відтворення матеріалу свідоме і повне, воно супроводжується окремими неточностями.
190	отримує вступник, який усвідомлено володіє програмовим матеріалом, дає повні відповіді на питання, розкриваючи їхній зміст на достатньому рівні; здатний оцінювати педагогічні факти та явища, володіє відповідною термінологією; продукує логічні та обгрунтовані судження; здатний ілюструвати матеріал прикладами.
200	отримує вступник, який глибоко та усвідомлено володіє програмовим матеріалом, дає вичерпні відповіді на питання; матеріал викладає обгрунтовано, логічно та переконливо; виявляє вміння давати оцінку педагогічним явищам і процесам; вільно оперує основними термінами та поняттями; доцільно ілюструє матеріал власними прикладами.

Голова предметної комісії

Марія ЧЕПІЛЬ